Austet pärimuse kogujad ja uurijad!

Kõigepealt õnnitlen teid Eesti riigi äsja möödunud sünnipäeva puhul.

On sümboolne, et vahetult pärast Eesti Vabariigi aastapäeva on meil põhjust kõneleda just oma rahvaluule kogumisest. See on suur ja tarvilik töö meie mälu ja traditsioonide hoidmisel, sest hetkega saab kõik ajalooks ja väärib talletamist. On hea, et meie pärimuse kogujad on seda mõistnud ning jõudnud isegi Krasnojarskisse, setude ja ingerlaste juurde, kõnelemata Viljandi Pärimusmuusika Festivalist ja Muhumaast.

Tahaksingi tänada kõiki, kes on pärimuste kogumisele ja talletamisele pühendunud. Täna tunnustame kolme kogujat paljude seast:

Anna Rinne on vast kõige vanem rahvaluule korrespondent Eestis, olles viis aastat vanem meie riigist.

Jaan Malin on noorema põlve koguja, kes talletab ka kaasaegset ainest.

Muhumaa rahvalaulude ja juttude jäädvustaja Maret Lehto mahub nende vahele.

Samuti tahan eraldi tänada Eda Kalmret, arhiivi kaastööliste juhendajat ja innustajat, Teie olete üks, kes hoiab rahvapärimuse kogumise traditsiooni.

Suur tänu teile!

Kirjutamata lugude ja mälestuste talletamine, nende kirja panemine, see kõik on kultuurrahva tunnuseks. Eestis on seda tehtud juba väga pikka aega. Rahvapärimust kogudes hindame ja hoiame neid tarkusi, kogemusi ning ka hoiatusi, millel seisavad meie väärtushinnangud ning millele on rajatud meie riik. Uuenemise keeristes peame seda meeles pidama, sest selles on meie kestmise tagatis. Tahan, et peaksime seda meeles meie riigi üheksakümnendalt sünnipäevalt ettepoole vaadates.

Meie ajalooline mälu võib olla õhkõrn, juba praegu on paljud liiga noored, et mäletada, mida Nõukogude okupatsioon endaga kaasa tõi. Kuid see on osa meie rahva loost, hoiatav kogemus minevikust, mida ei tohi lasta ei kuhugi kaduda. Selle kuu alguses asutasid kuus eraisikut Sihtasutuse Eesti Mälu Instituut, eesmärgiga uurida Eestis Nõukogude okupatsiooni ajal toimunut. Siin oleks suureks abiks kõik need lood ja mälestused, kuidas talitas võim okupeeritud Eestis. Sest kuivad dokumendid ei räägi tihti taustadest ja võimusuhetest. See materjal on juba praegu uurijate jaoks hinnaline. Nii on üksikisiku mälestustel selles töös täita oluline roll, et saaks kildudest kokku panna tervikut.

Meie kõnelevas ajaloos on alati olnud ihalus oma toa ja iseolemise järele. Võõrad võimud võisid rääkida meile igasuguseid lugusid, kuid pärimus elas oma elu, kestes edasi lastes ja lastelastes, hoides niimoodi ka meie omariikluse soovi. Seda igatsust on kantud kauem, kui mõni teine rahvas, kuid meie igatsus on saanud teoks. Hoidkem oma riiki!

Palju õnne, hääd sõbrad!